

Sesijas dokuments

B9-0425/2021 }
B9-0426/2021 }
B9-0427/2021 }
B9-0428/2021 }
B9-0429/2021 }
B9-0432/2021 } RC1

13.9.2021

KOPIĢS REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. un 4. punktu

nolūkā aizstāt šādus rezolūcijas priekšlikumus:

B9-0425/2021 (S&D)
B9-0426/2021 (Renew)
B9-0427/2021 (The Left)
B9-0428/2021 (Verts/ALE)
B9-0429/2021 (ECR)
B9-0432/2021 (PPE)

par plāniem un darbībām pārejas paātrināšanai uz inovāciju bez dzīvnieku
izmantošanas pētniecībā, obligātajā testēšanā un izglītībā
(2021/2784(RSP))

Benoît Lutgen, Herbert Dorfmann

PPE grupas vārdā

Mohammed Chahim, Paolo De Castro, Jytte Guteland

S&D grupas vārdā

RC\1238975LV.docx

PE696.015v01-00 }
PE696.016v01-00 }
PE696.017v01-00 }
PE696.018v01-00 }
PE696.019v01-00 }
PE696.022v01-00 } RC1

Hilde Vautmans

grupas "Renew" vārdā

Tilly Metz, Martin Häusling, Bas Eickhout

Verts/ALE grupas vārdā

Zbigniew Kuźmiuk, Jadwiga Wiśniewska

ECR grupas vārdā

Anja Hazekamp

grupas "The Left" vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par plāniem un darbībām pārejas paātrināšanai uz inovāciju bez dzīvnieku izmantošanas pētniecībā, obligātajā testēšanā un izglītībā (2021/2784(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 13. un 114. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Direktīvu 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru (*REACH* regula)²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 528/2012 par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1223/2009 par kosmētikas līdzekļiem⁵,
- ņemot vērā 2018. gada 3. maija rezolūciju par vispārēju aizliegumu izmantot kosmētikas testēšanai dzīvniekus⁶,
- ņemot vērā Padomes 2021. gada 15. marta secinājumus “Savienības ilgtspējīgu ķīmikāliju stratēģija: laiks rīkoties” (6941/21),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra ziņojumu “2019. gada statistiskais ziņojums par dzīvnieku izmantošanu zinātniskiem mērķiem Eiropas Savienības dalībvalstīs 2015.–2017. gadā” (COM(2020)0016),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu “EPT — pētniecības un inovācijas jaunā ēra” (COM(2020)0628),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 25. novembra paziņojumu “Eiropas zāļu stratēģija”

¹ OV L 276, 20.10.2010., 33. lpp.

² OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

³ OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.

⁴ OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.

⁵ OV L 342, 22.12.2009., 59. lpp.

⁶ OV C 41, 6.2.2020., 45. lpp.

(COM(2020)0761),

- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu “Eiropas lielā stunda — jāatjaunojas un jāsaģatavo ceļš nākamajai paaudzei” (COM(2020)0456),
 - ņemot vērā 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par ilgtspēju sekmējošu stratēģiju attiecībā uz ķīmikālijām⁷,
 - ņemot vērā Eiropas barometra speciālaptauju 340 par zinātņi un tehnoloģiju,
 - ņemot vērā otro starpposma ziņojumu par apspriešanas tiešsaistē par Eiropas nākotņi un galvenos secinājumus, kas gūti pilsoņu dialogos un apspriedēs ar iedzīvotājiem,
 - ņemot vērā Komisijas 2015. gada 3. jūnija paziņojumu par Eiropas pilsoņu iniciatīvu “Izbeigt vivisekciju” (C(2015)3773),
 - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā Direktīvā 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību ir noteikts galīgais mērķis “zinātnisko iespēju robežās (..) pilnībā aizstāt procedūras, kur (..) izmanto dzīvus dzīvniekus”, un uzsvērts, ka iespēja izmantot dzīvniekus šādiem mērķiem būtu jāizskata vienīgi tajos gadījumos, kad nav pieejama metode, kurā neizmanto dzīvniekus; tā kā saskaņā ar pēdējiem 2018. gada datiem kopš minētās direktīvas stāšanās spēkā zinātniskajām vajadzībām izmantoto dzīvnieku kopējais skaits ir mainījies nebūtiski;
- B. tā kā direktīva prasa pārredzamību attiecībā uz dzīvnieku izmantošanu zinātnē un attiecas uz dzīvnieku izmantošanu visās disciplīnās, sākot no fundamentālajiem pētījumiem līdz lietišķajiem pētījumiem, zāļu izstrādei un ķīmikāliju drošuma pārbaudēm; tā kā joprojām trūkst pārredzamības; tā kā visas dalībvalstis to ir ieviesušas savos tiesību aktos un tā kā visiem nozaru tiesību aktiem, piemēram, tiem, kas attiecas uz farmaceitiskiem līdzekļiem, pārtiku vai ķīmikālijām, ir jāatbilst direktīvas mērķiem, kas nozīmē, ka mūsdienās dzīvus dzīvnieku izmantošanai būtu jānotiek tikai tad, ja nav pieejamu piemērotu alternatīvu, kas ļautu aizsargāt cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi;
- C. tā kā iepriekšējie testi ar dzīvniekiem ir veicinājuši cilvēku slimību ārstēšanai paredzētu zāļu, kā arī medicīnisko ierīču, anestēzijas līdzekļu un drošu vakcīnu, tostarp Covid-19 vakcīnu, izstrādi un tā kā tiem ir bijusi nozīme arī dzīvnieku veselības nodrošināšanā;
- D. tā kā 2017. gadā tika ziņots par 9,58 miljoniem gadījumu, kad dzīvnieki tika izmantoti zinātniskiem mērķiem; tā kā galvenais mērķis bija pētniecība (69 %), kam sekoja

⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0201.
RC\1238975LV.docx

izmantošana regulatīviem mērķiem, lai izpildītu tiesību aktu prasības (23 %), un parastā ražošana (5 %); tā kā no regulatīvajiem mērķiem veiktajiem testiem lielākā daļa bija saistīti ar cilvēkiem paredzētām zālēm (61 %), kam sekoja veterinārās zāles (15 %) un rūpnieciskās ķīmiskās vielas (11 %)⁸; tā kā dažās ES daļās šādos testos ir izmantoti cilvēku ģintij nepiederošie primāti un katru gadu zinātniskiem mērķiem tiek izmantoti daudzi citi dzīvnieku paveidi; tā kā vienā gadā līdz 12 miljoniem⁹ dzīvnieku tiek audzēti un nogalināti, lai veiktu testus ar tiem, taču reālos eksperimentos tie izmantoti netiek;

- E. tā kā pieaug dzīvniekus neizmantojošu testu modeļu skaits un tas liecina, ka ir potenciāli iespējams uzlabot mūsu izpratni par slimībām un paātrināt efektīvu ārstēšanas metožu atklāšanu; tā kā starp šādiem modeļiem ir, piemēram, jauna orgānus modelējošas mikroshēmas tehnoloģija, sarežģītas datorsimulācijas, cilvēka šūnu 3-D kultūras zāļu testēšanai un citi mūsdienīgi modeļi un tehnoloģijas;
- F. tā kā Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (KPC) ir sagatavojis virkni ziņojumu, kuros uzskaitīti un aprakstīti progresīvi modeļi, kuros neizmanto dzīvniekus septiņās slimību jomās, lai paātrinātu šo tehnoloģiju attīstību; tā kā tomēr ES pētniecības, inovācijas un izglītības iniciatīvas būtu pilnībā jāaskaņo ar šajos pārskatos noteiktajām prioritātēm;
- G. tā kā, lai gan oficiālais stimuls izvēlēties metodes, kurās neizmanto dzīvniekus, ir unikāls ES, pastāv birokrātiski šķēršļi to akceptēšanai, to izmantošana netiek pienācīgi nodrošināta un finansējums to izstrādei joprojām ir nepietiekams;
- H. tā kā Eiropas iedzīvotāji ir neatslābstoši apliecinājuši atbalstu dzīvnieku izmantošanas zinātniskiem mērķiem izbeigšanai;
- I. tā kā Komisijā Vides ģenerāldirektorāts, Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts, Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts, Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāts un Kopīgais pētniecības centrs ir atbildīgi par dažādām dzīvniekus izmantojošas izpētes un testēšanas jomām un tā kā nav oficiāla koordinācijas mehānisma, lai nodrošinātu aktīvu, saskaņotu un sinerģisku pieeju, kas ļautu pilnībā aizstāt dzīvnieku izmantošanu;
- J. tā kā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) un Eiropas Zāļu aģentūra (*EMA*) ir ieviesušas stratēģijas, lai aktīvi samazinātu un aizstātu testus ar dzīvniekiem, bet Eiropas Ķīmikāliju aģentūrai (*ECHA*) joprojām ir jāievieš samazināšanas un aizstāšanas stratēģija, un tā ir apliecinājusi, ka ir nepieciešami tūlītēji mērķtiecīgi ieguldījumi, lai izstrādātu efektīvas ar dzīvniekiem nesaistītas prognozējošas toksikoloģijas metodes un

⁸ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei: 2019. gada statistiskais ziņojums par dzīvnieku izmantošanu zinātniskiem mērķiem Eiropas Savienības dalībvalstīs 2015.–2017. gadā, 16. lpp. (COM(2020)0016).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0016&rid=8>

⁹ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā Eiropas Savienības dalībvalstīs tiek īstenota Direktīva 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību, (SWD(2020)0015), 7.lpp. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0015&from=EN>.

tieši atbalstītu regulatīvos mērķus;

- K. tā kā ES vēsturiskajam aizliegumam izmantot kosmētikas līdzekļu testēšanai dzīvniekus ir bijusi pozitīva ietekme uz dzīvnieku labjutību ES un tas ir sekmīgi apliecinājis, ka ir iespējams pakāpeniski pārtraukt testus ar dzīvniekiem, neapdraudot kosmētikas nozares attīstību; tā kā tomēr joprojām ir spēkā prasības turpināt testus ar dzīvniekiem, lai noteiktu ķīmisko sastāvdaļu, kuras izmanto vienīgi kosmētikā, ietekmi uz darbiniekiem un uz vidi; tā kā tomēr skaidru šādu izmēģinājumu izbeigšanas termiņu noteikšana ES ir veicinājusi inovāciju ES uzņēmumos un ir saņēmusi sabiedrības atbalstu;
- L. tā kā testu ar dzīvniekiem aizstāšana ar progresīvām metodēm, kurās neizmanto dzīvniekus, būs nepieciešama, lai sasniegtu Komisijas vērienīgos veselības un vides jomas mērķus, kas noteikti *NextGenerationEU* atveseļošanas plānā un Eiropas zaļajā kursā, un tā kā gadījumos, kad ir jau pieejamas apstiprinātas alternatīvas bez dzīvnieku izmantošanas, tām būtu jāpiešķir prioritāte;
- M. tā kā atsevišķas dalībvalstis ir pieņēmušas īstenošanas pasākumus, ar kuriem nodrošina zinātniskiem mērķiem izmantotu dzīvnieku augsta līmeņa aizsardzību, savukārt citas piemēro tikai minimālās prasības, kas ir noteiktas Direktīvā 2010/63/ES;
1. aicina Komisiju uzlabot koordināciju, lai sasniegtu Direktīvā 2010/63/ES izvirzīto mērķi, izveidojot augsta līmeņa starpdienestu darba grupu, iesaistot visus galvenos ģenerāldirektorātus un aģentūras, lai sadarbotos ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām nolūkā izstrādāt ES mēroga rīcības plānu ar mērķi veicināt aktīvu izbeigšanu, samazinot, pilnveidojot un aizstājot procedūras attiecībā uz dzīvniekiem zinātniskos nolūkos, tiklīdz tas ir zinātniski iespējams un to var izdarīt bez cilvēku veselības un vides aizsardzības līmeņa pazemināšanas, vienlaikus paātrinot alternatīvu dzīvniekus neiesaistošu metožu, tehnoloģiju un pārmaiņu veikšanai nepieciešamo instrumentu izstrādi; uzsver, ka progresa stimulēšanai būtu jānosaka skaidrs un vērienīgs grafiks un starposma mērķu saraksts;
 2. uzsver, ka agrākā dzīvnieku izmantošana pētniecībā ir būtiski veicinājusi progresu daudzu cilvēka slimību ārstēšanā un ir palīdzējusi dzīvnieku veselībai, un uzsver — lai gan galīgais mērķis ir pakāpeniski izbeigt dzīvnieku izmantošanu zinātniskos nolūkos, metodes, kurās neizmanto dzīvniekus, vēl nav pieejamas visās zinātniskās pētniecības jomās; uzsver arī, ka ilgajā ceļā uz konkrētu slimību efektīvām ārstēšanas iespējām dažos gadījumos nolūkā iegūt zinātnisko informāciju joprojām var būt vajadzīgi eksperimenti ar dzīvniekiem, jo pašreiz vēl nav pieejamas dzīvniekus neiesaistošas metodes; turklāt atzīst, ka eksperimenti, kas tiek veikti ar dzīvniekiem, jo nav pieejamas metodes, kurās neizmanto dzīvniekus, ir jāveic tikai optimālos apstākļos, kas līdz minimumam samazina sāpes, stresu un ciešanas un aizsargā attiecīgo dzīvnieku labjutību;
 3. uzsver, ka rīcības plānā būtu jāiekļauj vērienīgi un sasniedzami mērķi un termiņi, kas jānosaka saskaņā ar visaptverošo samazināšanas un aizstāšanas mērķi, lai stimulētu pārmaiņas, veicot konkrētas un koordinētas darbības kopā ar rādītājiem, ko piemēro citās ES politikas jomās, un būtu jāizmanto ES statistikas datubāze *ALURES* kā atsauces

punkts, tādējādi panākot absolūtu un noturīgu zinātniskos nolūkos izmantoto dzīvnieku skaita samazinājumu visā ES;

4. uzsver, ka plānā cita starpā būtu jāiekļauj priekšlikumi esošo iniciatīvu labākai īstenošanai un izpildei, tostarp labi funkcionējoša kontroles sistēma;
5. uzsver, ka ir jāpadziļina Eiropas Pētniecības telpa un ka ir jāturpina līdz šim ES veiktā pētniecība un visās ES pētniecības un inovācijas iniciatīvās jāiekļauj mehānismi preferenciālam finansējumam metodēm, kurās neizmanto dzīvniekus, jo šādas alternatīvas metodes rada papildu izmaksas un ieguldījumu vajadzības; tāpēc norāda, ka programmai “Apvārsnis Eiropa” ir nepieciešams lielāks un mērķorientēts finansējums progresīviem modeļiem, kuros neizmanto dzīvniekus; aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis atvēlēt pietiekami daudz vidējā termiņa un ilgtermiņa finansējuma, pateicoties kam varētu ātri izstrādāt, apstiprināt un ieviest alternatīvas testēšanas metodes, ar kurām aizstātu testu ar dzīvniekiem metodes, jo īpaši attiecībā uz galvenajiem toksikoloģijas mērķparametriem; aicina Komisiju pilnībā īstenot savu apņemšanos attiecībā uz vielu grupēšanu un vispārēju riska novērtējumu izmantošanu kā svarīgu līdzekli, lai labāk aizsargātu cilvēku veselību un samazinātu testu ar dzīvniekiem skaitu;
6. aicina Komisiju, apspriežoties ar attiecīgajām aģentūrām, jo īpaši *ECHA* un *EFSA*, noteikt samazināšanas mērķus, proaktīvāk piemērojot spēkā esošos noteikumus par ķīmikāliju un citu produktu drošumu, un atbalstīt samazināšanas mērķus, izmantojot pilnībā savienotu un sadarbspējīgu ES ķīmiskās drošības datubāzi; atgādina, ka *REACH* 13. pantā ir noteikts, ka testēšanas metodes prasības ir jāatjaunina, tiklīdz kļūst pieejamas metodes, kurās neizmanto dzīvniekus;
7. uzsver, ka plānā var aktīvi iesaistīt privāto sektoru, jo īpaši uzņēmumus, kas vēlas pāriet uz modeļiem, kuros neizmanto dzīvniekus, kā arī jaunuzņēmumus, kas tos attīsta un pilnveido, piedaloties sadarbīgās pieejās pakāpeniskai testu ar dzīvniekiem pārtraukšanai; uzskata, ka valdības struktūrām jāuzņemas koordinatora loma un jāiesaistās pozitīvā un konstruktīvā dialogā ar nozari, pieļaujot augšupējus risinājumus; prasa ieviest labāk koordinētu, starpnozaru un ES mēroga pieeju visās dalībvalstīs un ES aģentūrās;

Izglītība un apmācība

8. mudina Komisiju strādāt kopā ar dalībvalstīm, lai prioritizētu darbības, kuru mērķis ir izglītēt, apmācīt un pārkvalificēt zinātniekus, pētniekus un tehniķus jautājumos par dzīvniekus neizmantojošu progresīvu modeļu ieviešanu un paraugprakses apmaiņu, un informēt projektu priekšlikumu novērtēšanā un finansējuma piešķiršanā iesaistītās personas par apstiprinātajiem modeļiem, kuros neizmanto dzīvniekus;
9. uzsver, ka ir nemītīgi jāveic laboratoriju un kompetento iestāžu darbinieku apmācība un izglītošana, lai pēc iespējas plašāk informētu par alternatīvām un procesiem;
10. norāda, ka akadēmiskās iestādes ir būtiski nozīmīgas, lai popularizētu zinātniskās

disciplīnās veiktai testēšanai ar dzīvniekiem alternatīvas metodes un izplatītu jaunas zināšanas un paņēmienu piemērus, kas gan ir pieejami, bet ne vienmēr tiek plaši izmantoti;

11. uzsver, ka ir jāstrādā starptautiskās struktūrās, lai paātrinātu alternatīvu metožu validāciju un atzīšanu, nodrošinātu zināšanu pārnesi un sniegtu finansiālu atbalstu trešām valstīm, kur zinātniekiem alternatīvas metodes varbūt vēl nav zināmas un testēšanas laboratorijām, iespējams, trūkst vajadzīgās pētniecības infrastruktūras;

o

o o

12. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.